

Ὁ Μαυροκορδάτος ἐγένετο εἰς τῶν περιφανῶν λογίων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· ὑπεστήριξε πολὺ τὰ γράμματα, ἐνεθάβρυνε τοὺς καλλιεργοῦντας αὐτὰ, καὶ εἰς αὐτὸν κατὰ πρωτοβουλίαν ὀφείλει ἡ Βλαχία τὴν φιλολογίαν αὐτῆς. Ὁ Ἄγγλος Βλῆκινσων πρόξενος ἐν Βλαχίᾳ τῆς Μεγάλης Βρετανίας λέγει περὶ τούτου ταῦτα· «Ὁ Μαυροκορδάτος ἐπεχείρησεν ἐν ἔτει 1735 νὰ συντάξῃ διὰ τὸν Ἰακὸν τοῦτον γραμματικὴν, καὶ πρὸς τοῦτο ἐδανείσθη χαρακτῆρας ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ σλαβικοῦ ἀλφαβήτου. Ἐξέδωκε τὴν ἱεράν γραφὴν βλαχιστί, καὶ διέταξεν ἵνα τὸ εὐαγγέλιον ἀναγινώσκῃται εἰς τὴν ἐγγώριον γλώσσαν ἐν ὅλαις ταῖς ἐκκλησίαις. Μετ' ὀλίγα ἔτη ἡ βλαχικὴ γλώσσα ἐκανονίσθη, καὶ οἱ βογιάρου, μόλις πρότερον γνωρίζοντες νὰ χαρακτῶσι τὸ ὄνομά των, ἐπεδόθησαν ὅπως οὖν εἰς τὰ γράμματα». (Wilkinson, Description des Principautés de Valachie et de Moldavie. Londres 1820. (1).

Γεώργιος Παπαζώλης (2).

Ἐγεννήθη ἐν Σιατίστῃ τῆς Μακεδονίας, καὶ κατὰ πρῶτον μετῆλθε τὸν ἔμπορον, πλὴν μὴ ἀπαντήσας καὶ τὴν τύχην συνεπίκουρον, ἀπεδήμησεν εἰς Ῥωσσίαν, καὶ σχετισθεὶς πρὸς τὸν τότε μεγάλως παρὰ τῆ αυτοκρατορίσῃ Αἰκατερίνῃ ἰσχύοντα Γρηγόριον Ὀρλώφ, κατετάχθη εἰς τὸ πυροβολικὸν καὶ μετ' οὐ πολὺ προήχθη ἀξιωματικὸς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ αὐτὴ τῆς Πετροπούλεως, θέλουσα ἵνα ἐπιφέρῃ ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν αυτοκρατορίαν ἐμελέτα τὴν ἀνέγερσιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν σχεδίων τῆς φιλοδοξίας τῆς. Ὁ Παπαζώλης, ἀνὴρ βέκτης καὶ θερμουργός, διὰ πυρετώδους εὐγλωττίας κατέπεισε τὸν Ὀρλώφ ἵνα ἐπισπευθῇ ἡ ἐπανάστασις, τῆς ὁποίας αὐτὸς ἀνεδέχετο τὴν διοργάνωσιν. Ὄθεν λαβὼν ἀπεριόριστον ἄδειαν ἀπῆλθεν ἐκ Ῥωσσίας, καὶ λάθρα εἰσχωρήσας εἰς τὴν Στερεάν καὶ τὴν Πελοπόννησον ἤρχισε νὰ κατηχῇ τὸν κλῆρον καὶ τοὺς προκρίτους, εὐαγγελιζόμενος τὴν ἀνάστασιν τοῦ γένους, διὰ τῆς ἀρρώγῃς τῆς ὁμοδόξου αυτοκρατορίας. Ἐπειδὴ ἡ Τουρκικὴ δεσποτεία ἀνυπόφορος εἶχε καταστῆ παρὰ τῷ Ἑλληνικῷ, σκεπτομένῳ πρὸ πολλοῦ περὶ ἐξεγέρσεως, γόνιμον εὖρον τὸ ἔδαφος οἱ ὑπὸ τοῦ Παπαζώλη σπαρέντες ἐπαναστατικοὶ λόγοι, καὶ ἤδη ἀπὸ Ταινάρου μέχρι τῶν Ἀκρο-

(1) Audiffret, Biographie Universelle. — Ubicini, provinces Danubiennes, σελ. 95—100. — Διονυσίου Φωτεινοῦ ἱστορία τῆς πάλαι Δαχίας Τομ. Β'.

(2) Τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, καὶ ἡ πατρὶς τούτου καὶ ὑπὸ τῶν ἀλλογενῶν καὶ τῶν ἡμετέρων ἱστορικῶν παρεμορφώθησαν· μῆτε Γρηγόριος, μῆτε Παπάζογλους, μῆτε Λαρισσαῖος τὴν πατρίδα, ἦτον οὗτος, ἀλλὰ Γεώργιος Παπαζώλης Μακεδὼν, ὡς ὁ ἴδιος γράφεται ἐν τῷ τίτλῳ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης Στρατιωτικῆς Ἑρμηνείας· Γεώργιος δὲ ὁ Ζαβίρας, σχεδὸν σύγχρονος αὐτοῦ, λέγει, ὅτι ἐγεννήθη ἐν Σιατίστῃ.